

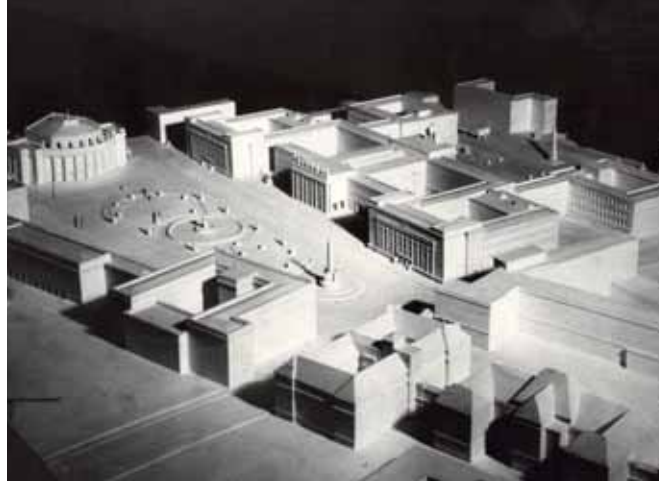

MASARYKOVA UNIVERZITA

UNIVERZITNÍ
KAMPUS
BOHUNICE

HISTORIE VZNIKU KAMPUSU

Vzhledem k nedostatku vhodných budov v Brně byla Masarykova univerzita po svém založení odkázána na provizorní prostory. Její zřizovací zákon předpokládal řešení této situace novou výstavbou, která se měla uskutečnit do roku 1930.

Podle původního plánu měly být budovy Masarykovy univerzity vybudovány na svazích Kraví hory a přílehlých pozemcích mezi ulicemi Veveří a Kounicova. Zde mělo vyrůst akademické náměstí podle návrhu A. Dryáka s budovami právnické fakulty, filozofické fakulty a ústředních úřadů univerzity, počítalo se i s univerzitní knihovnou. Vstup na Kraví horu v plánech ohraničovala budova přírodovědecké fakulty a společné laboratoře brněnských vysokých škol. Svah Kraví hory pak byl rezervován pro výstavbu lékařské fakulty podle projektu B. Fuchse a J. Kumpošta. Z celého plánu však byla realizována pouze budova právnické fakulty, jejíž základní kámen byl položen v roce 1928 za účasti prezidenta Masaryka. Další výstavbu zastavila hospodářská krize a posléze druhá světová válka.

Již v roce 1945, v souvislosti s rozhodnutím o výstavbě klinické zemské nemocnice v Brně-Bohunicích, doporučilo Ministerstvo školství a národní osvěty zajištění pozemků pro budoucí vysokoškolský areál v Bohunicích. K realizaci však nedošlo, teprve po třiceti letech byla vypsána urbanisticko-architektonická soutěž a po vyhlášení výsledků v roce 1976 byla navíc projektová příprava zcela zastavena.

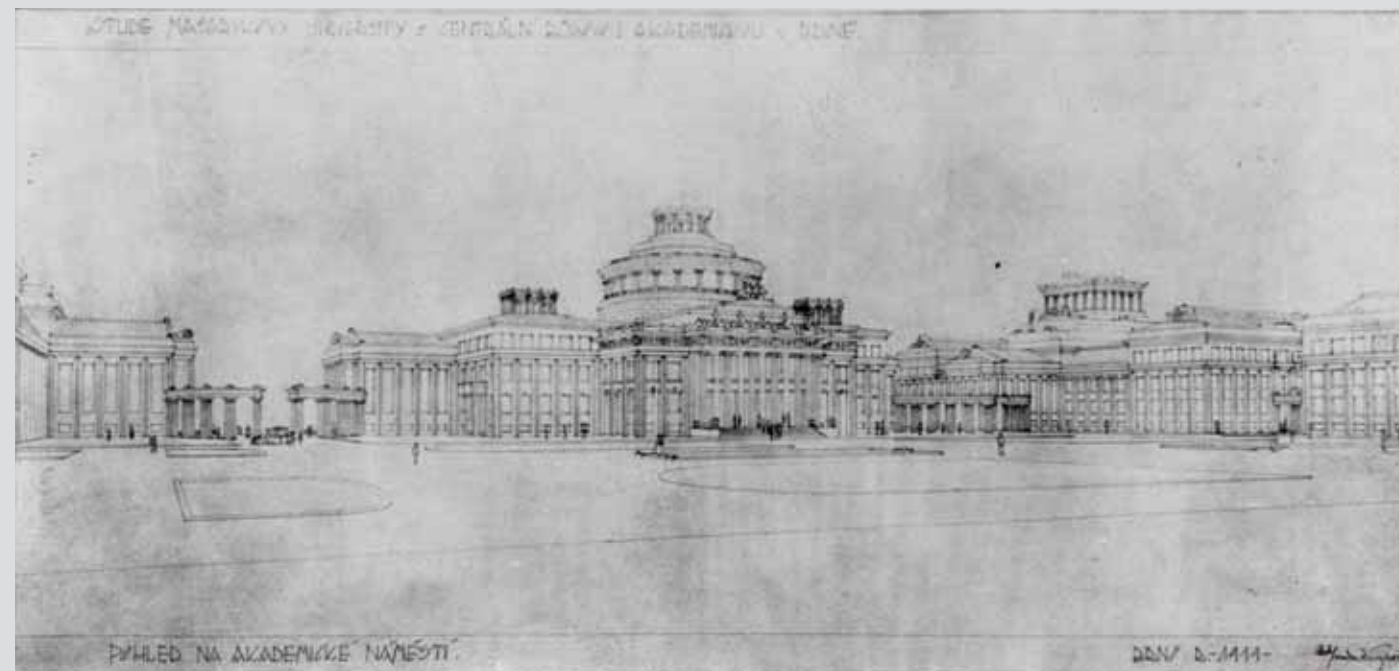
nahoře: Model akademického náměstí s realizovanou budovou právnické fakulty, Alois Dryák, 1925

vpravo: Studie akademického náměstí, Jindřich Kumpošt, 1919

K oživení myšlenky výstavby univerzitního kampusu v Bohunicích došlo opět počátkem 90. let. V roce 2000 se univerzitě podařilo získat podporu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro přípravu a financování projektu. Následovalo vyhlášení mezinárodní urbanisticko-architektonické soutěže na výstavbu. V roce 2002 pak bylo vydáno vládní usnesení o realizaci *Programu rozvoje materiálně-technické základny Masarykovy univerzity v Brně* a byla podepsána dohoda mezi Ministerstvem financí ČR, MU a Evropskou investiční bankou o poskytnutí úvěru k částečnému financování programu. Ten byl později vládním rozhodnutím prodloužen až do roku 2010.

Pokládání základního kamene právnické fakulty za přítomnosti prezidenta T. G. Masaryka, 1928

ARCHITEKTURA

Z koncepce vzešlé z 90. let vycházela urbanisticko-architektonická soutěž zaměřená na podobu Univerzitního kampusu Bohunice, v níž v roce 2000 zvítězil projekt A PLUS a. s. autorů Jaromíra Černého, Karla Tuzy a Petra Uhlíře.

Koncepce univerzitního kampusu je založena na možnosti postupné realizace, etapovitosti výstavby. Areál je tvořen pavilony (buňkami), které se navzájem přimykají a vytvářejí kryté komunikační koridory. Šachovnicovým skládáním postupně narůstá stavební struktura do výsledné podoby komplexu, přitom je zaručena provozuschopnost už po realizaci první buňky. Výtvarné pojetí vychází z názoru, že nová akademická kvalita (moderní, otevřená evropská univerzita) musí najít i novou kvalitu ve vnější formě a organizaci prostoru. Je vyjádřením snahy o stírání hranic mezi exteriérem a interiérem.

Podle slov Ing. arch. Petra Uhlíře návrh modulové struktury pavilonů vznikl na začátku jeho profesionální kariéry, když se ve své diplomové práci nechal inspirovat rozvíjejícím se „metabolismem“ (Kenzo Tange). Tuto myšlenku oživil při tvorbě nového kampusu Masarykovy univerzity a rozhodl se navrhnout modulovou skladbu pavilonů, jež formuje stále se rozvíjející a na sebe navazující strukturu živého organismu univerzitního kampusu podle měnících se potřeb jednotlivých ústavů a svými částmi zároveň vytváří komunikační síť mezi nimi. Říká: „Protože velkým inspiračním zdrojem je pro mě vesmír, novou kostru tohoto kampusu jsme vytvořili na principu meziplanetární vesmírné stanice, kde jednotlivé standardní moduly vědeckých ústavů napojené na spojovací koridory jsou doplněny moduly speciálními, tvarově odlišnými. Jsou to kupříkladu jednotlivé vstupní objekty, objekt zvěřetníku či studijní centrum... Takovým speciálním modulem se stala i fakulta sportovních studií se svou administrativní částí a dvěma halami.“

nahoře: J. Černý, K. Tuza, P. Uhlíř (A PLUS a.s.)
zvítězili v urbanisticko-architektonické
soutěži UKB v roce 2000.

REALIZACE VÝSTAVBY KAMPUSU

Výchozím bodem výstavby se stalo schválení zákona č. 197/2002 Sb., o přijetí úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky na financování programu Rozvoj materiálně-technické základny Masarykovy univerzity v Brně, v roce 2002. V tomtéž roce byla výstavba zahájena: rekonstrukcí objektu MEDIPO vzniklo v roce 2003 morfologické centrum MORFO III.

Nová výstavba pak začala v roce 2004. Její první část, Integrované laboratoře biomedicínských technologií (ILBIT), byla dokončena v roce 2005. V roce 2006 výstavba pokračovala budováním Akademického výukového a výzkumného areálu (AVVA). V následujících letech se do kampusu postupně přesunovala pracoviště a studovny Lékařské a přírodovědecké fakulty, v novém areálu s děkanátem a sportovní halou našla zázemí též fakulta sportovních studií. V poslední etapě pak byly vybudovány zbývající pavilony a vstupní budova s aulou, v létě roku 2010 se do kampusu přestěhoval i děkanát Lékařské fakulty.

Výstavba v rámci programu rozvoje univerzity byla ukončena v roce 2010. Současně začala Masarykova univerzita připravovat nové projekty, jejichž realizace by umožnila vybudovat v kampusu další pavilony a sportoviště. O těchto záležitostech univerzita jedná zejména v souvislosti s projekty evropských fondů.

Univerzitní kampus Bohunice se stává prestižním projektem v rozvoji města a postupně přitahuje stále větší pozornost podnikatelské sféry. V jeho blízkosti vyrůstá celá nová čtvrť s příslušnou infrastrukturou. V roce 2008 byl otevřen obchodní komplex Campus Square, v jehož prostorách od září 2009 funguje i nová akademická menza.

vlevo a dole: Hlavní vstup do kampusu, červen 2010

Výstavba ILBIT, leden 2005

PLÁNOVANÉ PROJEKTY

Další plánované části kampusu budou financovány především ze strukturálních fondů Evropské unie. Dokončení těchto částí areálu kampusu se předpokládá v letech 2012 až 2013.

Klíčovou roli mezi nimi hraje jeden z největších vědecko-výzkumných projektů ve střední Evropě – Středoevropský technologický institut CEITEC. Společně jej připravují Masarykova univerzita, další brněnské vysoké školy, Ústav fyziky materiálů Akademie věd a Výzkumný ústav veterinárního lékařství. Výstavba pavilonů institutu má být zahájena začátkem roku 2011. Laboratoře s prvotřídním přístrojovým vybavením a zázemím vytvoří optimální podmínky pro základní i aplikovaný výzkum v oblasti věd o živé přírodě a pokročilých materiálů a technologií.

Dalším z projektů plánovaných v areálu kampusu se stane CESEB, jehož cílem je dostavba objektů biologické sekce Přírodovědecké fakulty MU. Centrum pro studium toxických látek v prostředí CETOCOEN pak vytvoří podmínky pro rozvoj vědecko-výzkumných prací na řešení prioritních problémů v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje. Výstavba objektu pro tento projekt započala již v roce 2010.

Plánované projekty CESEB, CEITEC a CETOCOEN, vizualizace A PLUS a. s.

UMĚLECKÁ DÍLA

Jedním z poslání univerzity je obohacovat kulturní a společenský život nejen svých studentů a pedagogů, ale i veřejnosti. Právě proto jsou do areálu kampusu také citlivě začleňována pozoruhodná umělecká díla.

V květnu 2008 byla před Knihovnou univerzitního kampusu odhalena bronzová plastika Vladimíra Preclíka, kterou autor nazval Rozkvět vzdělanosti. Od roku 2009 zdobí další prostranství v kampusu bronzová plastika Rovnováha z dílny slovenského sochaře Jozefa Jankoviče. Umělecké dílo bylo zhotoveno ve slévárně DSB EURO a je umístěno mezi pavilony A2 a A3. Další objekt pak návštěvníci kampusu najdou ve vstupní hale u Morfologického centra. Jde o dílo Hnízdo významného českého výtvarníka Dalibora Chatrného.

Hlavnímu vstupu kampusu dominuje bronzová busta T. G. Masaryka od sochaře Vincence Makovského, která byla původně umístěna před bývalou budovou lékařské fakulty na Komenského náměstí. Bronzovou bustu Edwarda Babáka – děkana lékařské fakulty, rektora MU a zakladatele Vysoké školy veterinární – od téhož autora si návštěvníci kampusu mohou prohlédnout mezi pavilony A3 a A6. Tato plastika sem byla přemístěna z Joštovy ulice. Dvojice bronzových soch O Marii a O Evě vytvořená Olbramem Zoubkem je umístěna v atriu Anatomického ústavu Lékařské fakulty MU. Jedná se o autorův dar vzdávající hold těm, kteří i po smrti slouží živým.

Na bočních prostranstvích v blízkosti knihovny jsou instalována další dvě umělecká díla současných českých výtvarníků – Dotyky a distance od Aleše Veselého a sousoší Osvícení a Silná barva od Lukáše Rittsteina. Před fakultou sportovních studií stojí plastika Stébla Pavla Tasovského.

*Rovnováha,
Jozef Jankovič*

*Hnízdo,
Dalibor Chatrný*

A2, A3, A4, A6 Integrované laboratoře
biomedicinských technologií (ILBIT)
A5 Ústav biochemie PĚF
A7 Biologický ústav LF
A8 Pracoviště organické chemie PĚF
A9 Knihovna univerzitního kampusu (KUK)
A10 Společné výukové laboratoře PĚF
A11 Společné výukové centrum
A12 Pracoviště anorganické chemie a fyzikální
a teoretické chemie PĚF
A13 Katedra teoretické a fyzikální chemie PĚF

A14 Katedra analytické chemie PĚF
A15 Biochemie PĚF, Centrum jazykového
vzdělávání MU
A16 Biochemický ústav LF
A17 Děkanát LF a zázemí PĚF
A18 Ústav patologické fyziologie LF
A19 Farmakologický ústav LF,
Ústav lékařské etiky LF
A20 Fyziologický ústav LF
A21 Ústav preventivního lékařství LF
A22 Vstupní objekt, aula

A33 Děkanát FSpS
A34 Sportovní haly FSpS
A25, A31, A32, A36 projekt CESEB
(biologické pavilony)
A29 projekt CETOCOEN (ve výstavbě)
A35 projekt CEITEC
Z Pavilon biomodelů
M Morfologické centrum LF
E Energo centrum
K Lávka s kavárnou
ACR Academic restaurant MU

SH sportovní hala
T tělocvična
U umělecké dílo
INBIT Inkubátor biomedicinských
technologií
BCS Brno Campus Square
(propojeno lávkou **L1**)
H Fakultní nemocnice Brno
(propojeno lávkou **L2**)
STAD projekt Sportovní stadion

FAKULTY V KAMPUSU

Kampus sice slouží celé Masarykově univerzitě, komplexní zázemí však poskytuje především třem fakultám: lékařské fakultě, části přírodovědecké fakulty a fakultě sportovních studií.

Jádrem prostorů věnovaných prvním dvěma jmenovaným fakultám jsou především studovny, laboratoře a odborná pracoviště. Jejich vybavení se do kampusu začalo stěhovat už v roce 2005.

LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Lékařská fakulta do kampusu přesunula své neklinické (teoretické) ústavy, od září 2010 jsou zde umístěna také všechna pracoviště jejího děkanátu, včetně studijního oddělení. Výuková pracoviště fakulty v kampusu jsou vybavena prostornými učebnami, k dispozici jsou rovněž velké posluchárny s nejmodernější audiovizuální technikou. Studenti využívají několik počítačových učeben a mikroskopický sál pro výuku histologie, za zmínku stojí i špičkové vybavení Anatomického ústavu. Jeho součástí je Anatomické muzeum, jež prezentuje přes 600 exponátů sloužících studentům při samostudiu. Prostory kampusu jsou propojeny s areálem sousední Fakultní nemocnice Brno, čímž vzniká symbolické spojení umožňující komunikaci pedagogů-lékařů i studentů-mediků.

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

Přírodovědecká fakulta do areálu umístila pracoviště biochemická, biologická a chemická, jejichž aktivity zde podporuje i synergie s Inkubátorem biomedicínských technologií (INBIT). Fakulta je výrazně zaměřená na výzkum, v laboratořích kampusu již vědci objevili nový způsob regulace tvorby biomasy v rostlinách. Výuka a výzkum ve zbývajících oborech – zejména matematice, fyzice, geografii a geologii – jsou realizovány ve zrekonstruovaném areálu na Kotlářské ulici.

FAKULTY V KAMPUSU

FAKULTA SPORTOVNÍCH STUDIÍ

Nejmladší z fakult MU – fakulta sportovních studií – se do kampusu přestěhovala kompletně. Sídli zde všechny její důležité složky, od děkanátu přes studijní oddělení až po všech sedm kateder. Studenti při výuce využívají mj. halu míčových her, úpolovou tělocvičnu, gymnastický sál, víceúčelovou tělocvičnu, posilovnu či seminární a přednáškové místnosti. Výuka předmětů, které nemají svá sportoviště přímo v kampusu (zejména plavání nebo atletika), je organizována jinde v Brně.

Úpolová tělocvična FSpS

Sportovní hala

Vstupní budova
s děkanátem FSpS

KNIHOVNA A VÝZKUMNÁ PRACOVIŠTĚ

KUK - Knihovna
univerzitního kampusu

KNIHOVNA

Knihovna univerzitního kampusu Masarykovy univerzity (jako název se ujala zkratka KUK) je informačním centrem studentů, učitelů a vědecko-výzkumných pracovníků Masarykovy univerzity pracujících či studujících v areálu. Vznikla v roce 2007 sloučením knihoven lékařské fakulty, fakulty sportovních studií a části knihovnických sbírek přírodovědecké fakulty. Nabízí celou šíři knihovnických a informačních služeb profilovaných především na lékařské, biologické, biochemické, chemické a sportovní vědy. Knihovna je srdcem kampusu, je lokalizována v jeho centrální části v budově A9 a spravuje téměř 100 tisíc knižních a časopiseckých titulů. Významnou součástí fondu knihovny představuje kolekce dokumentů vydaných před rokem 1860 nebo jinak historicky cenných.

VÝZKUMNÁ PRACOVIŠTĚ

Na Masarykově univerzitě v současnosti působí řada pracovišť či jednotlivých zařízení, která jsou svou koncepcí, zázemím či samotným předmětem zájmu unikátní nejen v rámci České republiky. Mnoho z nich logicky našlo své místo právě v prostorách kampusu jako výjimečného centra vědy a výzkumu.

Dlouhou tradici, která dalece přesahuje začátky budování kampusu, má Výzkumné centrum pro chemii životního prostředí a ekotoxikologii RECETOX. Toto pracoviště se už přes čtvrt století zabývá výzkumem znečištění životního prostředí toxickými látkami a jejich účinku na člověka i ostatní živé organismy.

Knihovna je univerzitním centrem studentů, pedagogů a výzkumných pracovníků.

Výjimečnými výsledky se může pochlubit i Národní centrum pro výzkum biomolekul (NCBR), specializující se na zkoumání makromolekul, jejich komplexů a chování. Jeho aktivity zasahují do několika výzkumných směrů – především do počítačové chemie a molekulového modelování, NMR spektroskopie, proteinového inženýrství, glykobiologie a rentgenové krystalografie.

Sloučením tří specializovaných pracovišť vznikl v kampusu Masarykovy univerzity Babákův výzkumný institut. Toto moderní centrum se specializuje na výzkum v oblasti imunologie, onkologie, hematologie a pediatrie. Mezi jeho stěžejní aktivity patří vývoj protinádorových vakcín. Na činnosti institutu se podílejí vědecké týmy z Lékařské a Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity a Fakultní nemocnice Brno. Součástí ústavu je Univerzitní centrum buněčné imunoterapie, které má k dispozici unikátní čisté výrobní prostory, sloužící zejména k vývoji a produkci přípravků pro posílení imunitního systému pacientů s širokým spektrem onkologických onemocnění.

Výuku i výzkum v kampusu podporují mnohá další pracoviště – například laboratoře biomedicínských technologií. Významnou roli zde hraje také synergie s Fakultní nemocnicí Brno a Inkubátorem biomedicínských technologií INBIT.

Čisté prostory v Univerzitním centru buněčné imunoterapie

ŽIVOT V KAMPUSU

Areál kampusu poskytuje nadstandardní studijní a pracovní prostředí 5000 studentů a 1000 pedagogů a výzkumných pracovníků. Studenti zde naleznou všestranné zázemí pro své aktivity. Mohou využívat mj. i moderní knihovnu s počítačovou studovnou, jež je srdcem celého areálu. V bezprostřední blízkosti se připravuje výstavba ubytovacích zařízení pro studenty a zaměstnance MU, sportovišť a společenského zázemí.

Stravování studentům i zaměstnancům nabízí akademická restaurace (Academic restaurant), kterou univerzita vybudovala v prostorách sousedního obchodního centra. Kavárna na lávce Kamenice již proslula neopakovatelným výhledem téměř na celý areál.

Vnitřní vybavení kampusu pamatuje i na studenty se specifickými nároky, kteří jsou na Masarykově univerzitě výrazně zastoupeni. Všechny prostory architekti přizpůsobili handicapovaným studentům, objekty a přístupové cesty jsou bezbariérové. Zrakově postiženým studentům pak poskytuje podporu kombinace tří navigačních prvků, a to vodící linie, zvuková a hmatová navigace.

Akademická restaurace nabízí také dietní a vegetariánská jídla.

Navigaci pro nevidomé v koridorech zajišťují vodící lišty.

V areálu je místo i pro odpočinek.

ČÍSLA A FAKTA

Rozvoj infrastruktury univerzity byl v letech 2002 až 2010 prováděn především v programu Rozvoj materiálně-technické základny číslo 233 330, celkový objem finančních prostředků určených na jeho realizaci činil 6,4 miliard korun. V rámci tohoto programu byla rekonstruována a modernizována významná část historických budov Masarykovy univerzity v centru města Brna (budova Joštova, areál Kotlářská a další). Druhou částí programu je právě projekt výstavby Univerzitního kampusu Bohunice.

Náklady na stavbu kampusu včetně rekonstrukce objektu MEDIPO III dosáhly výše 5,159 miliardy korun, z toho dotace poskytnutá ze státního rozpočtu prostřednictvím ministerstva školství byla ve výši 2,694 miliardy korun. Dalších 1,775 miliard korun poskytl stát Masarykově univerzitě formou návratné finanční výpomoci, kterou bude Masarykova univerzita vracet pravidelnými splátkami v letech 2011 až 2030.

Část prostředků na poskytnutí státní dotace a návratnou finanční výpomoc získal stát z účelové půjčky Evropské investiční banky ve výši 95 milionů eur na období 25 let. Téměř 297 milionů korun poskytlo město Brno na inženýrské sítě a technickou infrastrukturu. Masarykova univerzita spolufinancovala výstavbu kampusu z vlastních zdrojů, a to v rozsahu 393 milionů korun. Spolu s návratnou finanční výpomocí představuje podíl Masarykovy univerzity na financování kampusu 34,4% celkových nákladů. Model financování rozvoje Masarykovy univerzity je ojedinělý a česká vláda jej uvádí jako příklad možného řešení pro výstavbu jiných vysokých škol.

Univerzitní kampus Bohunice poskytuje zázemí pro výuku a výzkum na 42 200 m² čisté užité plochy, z toho 39 200 m² čisté užité plochy získané novou výstavbou a 3 000 m² plochy rekonstruované.

Generálním projektantem univerzitního kampusu byla společnost A PLUS a. s. Funkci manažera projektu a technického dozoru investora UKB zastávala do roku 2008 společnost Bovis Lend Lease, a. s., následně převzala roli technického dozoru investora společnost Arch.Design, s. r. o.

Ve čtvrtek 23. září 2010 byl slavnostně otevřen areál nového univerzitního kampusu Masarykovy univerzity. Tato významná událost v životě Masarykovy univerzity dovršila šestileté období výstavby univerzitního kampusu v Brně-Bohunicích, největšího stavebního projektu v oblasti vysokého školství ve střední Evropě.

Číselné údaje jsou platné k 20. 9. 2010.
Redakce: Pavla Hudcová, Miroslav Mašek
Grafický návrh a DTP: PORTA DESIGN
Mapa kampusu: Pavel Jílek, Exactdesign
Fotografie: Aleš Ležatka, Zdeněk Náplava,
Lubomír Čech, Anna Pecková, Archiv MU
Tisk: EXPODATA-DIDOT, spol. s r. o.
Vydala Masarykova univerzita, 2010
www.kampus.muni.cz